

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

ВИСНОВОК

до проекту Закону України про страхування

реєстр. № 5315 від 29.03.2021

19 травня 2021 року

протокол № 68

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 19 травня 2021 року (протокол № 68) розглянув проект Закону України про страхування (реєстр. № 5315 від 29.03.2021), внесений народними депутатами України Гетманцевим Д.О. та іншими.

Метою законопроекту є оновлення відносин у сфері страхування, загальних правових засад здійснення діяльності зі страхування, а також визначення повноважень Національного банку України із здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) за діяльністю страховиків відповідно до кращих міжнародних практик, що дозволить забезпечити функціонування ефективного ринку страхових послуг як невід'ємної частини економіки України та належний рівень захищеності клієнтів.

Положеннями законопроекту пропонується:

- 1) удосконалення термінології – визначено всі основні поняття, що стосуються сфери страхування;
- 2) оновлення підходу до ліцензування страховиків:
 - новий порядок отримання єдиної ліцензії на здійснення діяльності зі страхування з можливістю її звуження та розширення;
 - право страховика надавати гарантії в рамках ліцензії на здійснення діяльності зі страхування;
 - можливість ліцензування страховика як професійного перестраховика на підставі ліцензії на здійснення діяльності з вхідного перестраховання;
 - перехід від обов'язкових видів страхування до обов'язку наявності укладеного договору страхування за окремими видами діяльності;
- 3) удосконалення вимог до власників істотної часті страховика:

- обов'язковість регулярного подання та оприлюднення актуальної інформації про структуру власності страховика;

- запровадження більш сутнісних вимог щодо підтвердження належного фінансового/майнового стану та ділової репутації засновників та власників істотної участі страховика;

- встановлення принципу, згідно з яким засновники страховика та власники істотної участі в ньому повинні довести Національному банку України відповідність свого фінансового/майнового стану та ділової репутації визначеним законодавством вимогам;

- право Національного банку України вимагати припинення участі у страховику, накладати заборону на збільшення участі у страховику та на відчуження акцій;

- посилення відповідальності за порушення процедури погодження набуття істотної участі, зокрема встановлення наслідків у вигляді нікчемності правочину про набуття такої участі без погодження Національного банку України або за наявності заборони на таке набуття;

4) запровадження нового підходу в регулюванні діяльності осіб, які мають право здійснювати реалізацію страхових та перестрахових продуктів:

- встановлення професійних та кваліфікаційних вимог щодо осіб, які здійснюють діяльність з реалізації страхових продуктів;

- запровадження єдиного реєстру страхових посередників (страхові агенти, страхові та перестрахові брокери та додаткові страхові агенти) та переліків працівників з продажів страховика;

- запровадження нового підходу щодо навчання та підвищення кваліфікації осіб, які здійснюють реалізацію страхових та перестрахових продуктів;

- розширення переліку освітніх закладів та освітніх платформ, де можуть проходити навчання страхові посередники, а також працівники з продажів страховика та страхових посередників;

5) вдосконалення питань корпоративного управління, системи внутрішнього контролю та управління ризиками страховика:

- визначення переліку питань, що належать до виключної компетенції ради страховика в частині організації корпоративного управління;

- створення законодавчих передумов для підвищення ефективності та якості роботи ради страховиків;

- запровадження інституту незалежних директорів та постійних комітетів ради (аудиту, винагород, ризиків) для значимих страховиків;

- визначення вимог до формування складу наглядової ради страховика та правління, їх колективної придатності з метою забезпечення ефективного управління та контролю за діяльністю страховика;

- запровадження процедури погодження керівників та осіб, що виконують ключові функції, що забезпечить перевірку їх відповідності вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації;

- запровадження диференційованих підходів для страховиків в контексті моделі побудови корпоративного управління та системи внутрішнього контролю залежно від розміру, характеру діяльності, статусу страховика як значимого тощо;

- визначення вимог щодо аутсорсингу функцій та процесів у страховику;

- посилення ролі осіб, що виконують у страховику ключові функції внутрішнього контролю (управління ризиками та контроль за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту та актуарної функції);

- встановлення вимог до головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-менеджера, головного внутрішнього аудитора та відповідального актуарія;

- встановлення вимог щодо створення в страховику системи внутрішнього контролю, запровадження обов'язковості створення підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс), підрозділу з управління ризиками та запровадження відповідального за актуарну функцію (відповідального актуарія) для значимого страховика;

- встановлення права Національного банку України вимагати заміни головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-менеджера, керівника підрозділу внутрішнього аудиту, відповідального актуарія, якщо їх професійна придатність та/або ділова репутація не відповідають встановленим вимогам;

б) запровадження нових підходів до необхідного наявного капіталу та вимог до платоспроможності страховика:

- впровадження диференційованих підходів до оцінки платоспроможності страховика відповідно до ступеня значимості їх діяльності на страховому ринку та рівня ризикованості їх операцій – базовий (Платоспроможність II) та спрощений (Платоспроможність I);

- визначення нових вимог щодо наявності у страховика на постійній основі регулятивного капіталу та визначення його трирівневої структури в залежності від здатності його складових поглинати збитки та субординації зобов'язань для забезпечення безперервної діяльності та у разі припинення діяльності страховика;

- встановлення вимоги щодо дотримання страховиком на постійній основі мінімального капіталу та капіталу платоспроможності, розмір яких визначається в залежності від розміру страховика, притаманних його діяльності ризиків та складності класів страхування, на страхування за якими отримано ліцензію;

- встановлення вимог до статутного капіталу страховиків на рівні абсолютного значення мінімального капіталу;

- передбачення можливості та окремого порядку спрощеної капіталізації страховика;

- встановлення права Національного банку України визначати принципи та вимоги до розрахунку технічних резервів, припущень, на яких вони базуватимуться, а також встановлювати окремі вимоги до покриття та інвестування активів, якими покриваються технічні резерви страховика;

- посилення ролі відповідального актуарія, в тому числі запровадження його персональної відповідальності за неналежну діяльність;

- передбачення окремих звітів про платоспроможність та фінансовий стан страховика (страхової групи), розширення та поглиблення актуарного звіту відповідального актуарія;

7) запровадження ефективних процедур виходу страховика з ринку:

- запровадження процедури передачі страхового портфелю або його частини іншому страховику;

- врегулювання процедури добровільної реорганізації та ліквідації страховика;

- запровадження процедури примусового виходу з ринку за рішенням Національного банку України (з окремими процедурами для страховиків, які мають зобов'язання за договорами страхування, та страховиків, у яких такі зобов'язання відсутні);

8) оновлення процедур нагляду:

- запровадження коригувальних заходів та заходів раннього реагування як інструменту попередження ризиків визнання страховика неплатоспроможним;

- запровадження ризик-орієнтований підходу до нагляду за страховиками;

- впровадження інструментів раннього виявлення ризиків в діяльності страховика (план фінансування та план відновлення діяльності страховика);

- впровадження пропорційного підходу у нагляді за страховиками залежно від ступеня значимості їх діяльності на страховому ринку.

Крім цього, законопроектом пропонується внести зміни до низки законодавчих актів України, які кореспондують з пропонованими законопроектом положеннями.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку № 16/03-2021/158795 від 14.05.2021 висловлює зауваження до поданого законопроекту.

Національний банк України у своєму висновку № 18-0009/34593 від 21.04.2021 зазначив, що концептуально підтримує законопроект як такий, що спрямований на забезпечення формування ефективного, платоспроможного, стійкого, конкурентного страхового ринку та докорінне змінення підходів до регулювання та нагляду за цим сегментом діяльності з надання фінансових

послуг, які наразі не відповідають ані сучасним потребам учасників цього ринку, ані кращим європейським практикам. Водночас Національний банк України висловлює зауваження та пропозиції до законопроекту.

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра цифрової трансформації України Федорова М. А. разом з Міністерством фінансів України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством юстиції України та Національною комісією з цінних паперів і фондового ринку України опрацювало законопроект та у своєму висновку 3022-01/25416-01 від 28.04.2021 повідомляє, що проект Закону може бути підтриманий за умови його доопрацювання і врахування зауважень та пропозицій заінтересованих органів виконавчої влади.

З огляду на зазначене та керуючись положеннями статей 108 і 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) проект Закону України про страхування (реєстр. № 5315 від 29.03.2021), внесений народними депутатами України Гетманцевим Д.О. та іншими, **включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;**

2) за наслідками розгляду законопроекту в першому читанні, відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», **прийняти його за основу;**

2. Доповідачем від Комітету визначено Голову підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Аллахвердієву І.В.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

Вик. Боцула Т.А.
т. 255-31-01

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ГЕТМАНЦЕВ ДАНИЛО ОЛЕКСАНДРОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000006743D0087F6A301
Дійсний до: 17.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 04-32/03-2021/170152 від 25.05.2021

